

Večja v Ljubljani in

po pošti:

celo leto . . .	R. 300—
pol leta . . .	180—
treći leta . . .	90—
na mesec . . .	30—

Za inozemstvo:

celo leto . . .	K. 400—
pol leta . . .	200—
treći leta . . .	100—
na mesec . . .	35—

JUGOSLAVIJA

Uredništvo je v Ljubljani, Franciškanska ulica štev. 6/1.
Telefon štev. 360. — Upravnštvo je na Marijinem trgu
štev. 8. Telefon štev. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 160 K.

Plaćano do .....

Licitjalna knjižnica

Za Ameriko:
celoletno . . . 8 dolar.
polletno . . . 4 dolar.
šestletno . . . 2 dolar.
Pavšalni franko —
jednajajo
aznici.

Ljubljana.
jednajajo
porabljene . . . in sicer
1 mm višok ter 55 mm
širok presto za okvir z K
za večkrat popust.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Razkol v radikalni stranki? Vesti o Protičevem odstopu.

Zagreb, 8. januarja. (Izvirno poročilo.) Po dosedaj še nepotrenih vesteh iz Beograda je dovedlo nasprotje med Protičem in Pašićem do popolnega razdora radikalne stranke. Stojan Protič je z velikim številom poslanec izstropil iz radikalnega kluba in bo osnoval z muslimani novo skupino, kateri se morda pridružijo še Radićevci.

Važna polit. posvetovanja v Zagrebu. Trumbičeva pogajanja z Radićevci. — Poskus enotne agrarne fronte. — Tudi muslimani se približujejo.

Zagreb, 8. jan. (Izvirno poročilo.) Težišče reševanja političnega položaja se je sedaj preložilo v Zagreb. Tekom današnjega dne so se vrstile nastopne konferenčne: Konferenca ministra Svetozara Pribičevića v svrhu sestave hrvatske deželne vlade v katero bi, ako prevzame Svetozar Pribičević notranje ministarstvo, vstopili kot ban ali dr. Tomislav Tomljenović ali pa dr. Edo Lukinčić. Vsi dosedanji poverjeniki so že podali ostavko. Ta kombinacija da bi naletela na težkoči, ki bi se še povrtele, ako se potrdi vest, ki je baje došla iz Beograda vodstvu tukajšnje radikalne stranke, da je Stojan Protič izstropil iz radikalne stranke in da se te njeni pridružila večina članov.

Dalej se je vršila konferenca zastopnikov hrvatske seljačke republikanske stranke (Radićevcev), na katero so včeraj došeli dr. Trumbič in zastopniki hrvatske težačke stranke iz Bosne. Včerat so došeli tudi zastopniki muslimanov iz Bosne, ki

Zagreb, 8. jan. (Izvirno poročilo.) V zvezi z vestjo, da je Protič izstropil iz radikalne stranke, javljajo, da je Protič pozval bivšega pravosudnega poverjenika v zagrebški vladni dr. Djordjevića na zaupno posvetovanje v Beograd, kamor je ta snocni odpotoval. Protič hoče na vsak način strmoglavit vodstvo.

se na danes dopoldne še niso udeležili konferenci z Radićevci. Verjetno je, da bodo prisostvovali dopoldanskij seji.

Kakor se čuje, je došlo med muslimanskimi zastopniki do malega razkola. Večina je zahtevala odstop dr. Karamehmedovića, ki se zavzema za vstop v vlado. Na konferenci hrv. seljačke republikanske stranke je govoril eno uro dr. Trumbič. Iz njegovega govorja se razvidi, da se približuje zemljoradnikom v Dalmaciji in da hoče ustvariti enotno močno parlamentarno zemljoradničko skupino.

Zagreb, 8. jan. (Izvirno poročilo.) Danes ponoldne se je nadaljevala konferenca Radićeve stranke, kateri so prisostvovali tudi delegati hrvatske težačke stranke iz Bosne. Do definitivnega sklepa ni prišlo. Stranka namenava pozvati vse ostale stranke, naj se izjavijo o položaju. Po razpoloženju na konferenci se sogli, da Radićevci ne bodo šli v Beograd.

Zastoj v rudarskih pogajanjih. Minimalne delavske zahteve.

Iz zastopnikov vlade, podjetnikov in delavstva. Površanje plač naj velja od časa, ko so se povisale plače rudarjem v Velenju. Delavstvo začne takoj z delom, čim družba ta predlog sprejme.

Ljubljansko zastopstvo družbe se izgovarja na družbeno vodstvo na Dunaju, češ da mora dobiti od tam navodila. Kakor se zatrejde, namenava družba potom svojih francoskih članov vplivati na beograjsko vlado, da bi ta pritisknila na delavstvo. Kakor pa se z druge strani zatrejde, so ravno iz Beograda prišla v Ljubljano navodila, naj deželna vlada napram družbi energetično zastopa delavske zahteve.

Ako bo rudniško podjetje vztrajalo na svojem intransigentnem stališču, so delavci odločeni strižki nadaljevati. Delavci javljajo, da bodo vzdržijo, če treba, še mesec dnl. Pri nadaljevanju strižka pa preti tudi velika nevarnost, da bi se ustavilo delo tudi v električni centrali. To bi pomenilo nelizerno škodo, ker goni centrala med drugim tudi sesalce, ki črapajo vodo iz rudnikov. Ako bi sesalce prenehateli delovati, bi voda zanila večino rovov.

Avstrija v večnih krizah.

Dunaj, 8. jan. (Izvirno poročilo.) Kakor doznavata naš poročalec iz parlamentarnih krogov, postaja položaj avstrijske vlade od dne do dne bolj nevzdržljiv. Ministrstvo namenava odstopiti. Vzrok te namerave so na eni strani postopanje antante, ki je pustila Avstrijo v vprašanju kredita na cedilu, na drugi strani pa v zadržanju socialno-demokratskega delavstva, ki grozi z splošno stavko, ki bi se pričela 20. t. m., ako vlada do tega roka ne bi dosegla znižanje cen. Ker je za tako velikopotezno akcijo potreba več časa, je vladna kriza skoraj neizogibna.

Dunaj, 8. jan. (Izvirno poročilo.) Zvezne občinske nastavljencev je izročila predsedništvo občinskega sveta spomenico z novimi zahtevami.

LORD GREY SE POVRNE V POLITIČNO ŽIVLJENJE

London, 6. jan. (Izvirno poročilo.) Kakor se govori, se bo lord Grey, čigar zdravje se je zelo zboljšalo, zoper posvetil političnemu delovanju.

ANEKSIJA ZADRA PO ITALIJI.

LDU. Zader, 8. jan. Dne 5. t. m. je bila tukaj svečano proglašena aneksijska mesta po Italiji. Mesto je bilo okrašeno z zastavami. V stolnici se je pel „Te deum“. Svečanost je potekla mirno, dasi so se bali ne-redov od dobroyoljev, ki so se vrnili iz Jakina. V ječi so pridržali le one dobroyolje, ki so skušali pobuniti moštvo vojne ladje „Marsala“.

REGENT V SARAJEVU.

Sarajevo, 8. jan. (Izvirno poročilo.) Danes je regent posetil palačo deželne vlade. Po mestnih ulicah je bil od občinstva živahno pozdravljen.

LDU. Sarajevo, 8. januarja. Regent je v prvi vrsti prišel v Ilidre radi lova, vendar pa bo nekaj časa bival tudi v raznih mestih province. Verjetno je, da bo neslužbeno posestil tudi Dalmacijo, in sicer Split in Dubrovnik.

PAŠIČEVA VLADA PRED KRIZO?

LDU Zagreb, 8. januarja. »Narodna politika« poroča iz Beograda, da je kriza vlade ha vrhuncu. Zdi se, da se bodo dovoljantia z ostalimi strankami za vstop v vlado zavlekla, ker niti ena izmed strank, ki so sedaj zunaj vlade, ne kaže volje za vstop. Muslimani se držijo zelo rezervirano in smatraj se, da radi ustavnega vprašanja slobod ne bodo šli v vlado. Ako se situacija ne razbistri do srede, preti nova kriza, ker vlada noče stopiti pred konstituanto, v kateri nimata večine.

LDU. Beograd, 8. januarja. „Novosti“ poročajo iz Beograda, da bo vlada pospela pogajanja z muslimani, ker mora do odgovrite konstituante imeti vlada v njej večino. Sicer bi bila pred vratu nova ministrska kriza.

ODGODITEV PARIŠKE KONFERENCE.

Berlin, 7. jan. (Izvirno poročilo.) Iz Rima poročajo, da se je pariška konferenca preložila na 19. januarja vsled tega, ker se Italija in Francija ne strinjata popolnoma glede vprašanj, ki se tičejo Nemčije. V političnih krogih vlada naziranje, da se bo sporazum med obema velenjama vendar le dosegel. Konferenca bo trajala kvečjemu 3 do 4 dni.

BRUSELSKA FINANČNA KONFERENCA.

Pariz, 8. jan. (Izvirno poročilo.) »Excelsior«javja iz Bruslja: Konferenca španjolskih strokovnjakov v Bruslju se prične 15. t. m. Svoje delo bo končala še pred otvoritvijo konference zaveznikov, ki se prične 19. t. m. v Parizu.

AMERIKA ZA OMEJITEV OBROŽEVANJA NA MORJU.

London, 8. jan. (Izvirno poročilo.) »Telegraph« javja iz Washingtona, da bo Harding takoj, ko prevzame predsedstvo, sklical mednarodno konferenco, ki se bo bavila z omejitvijo oboroževanja na morju. Javno mnenje v Ameriki zastopa stališče, naj se velikanske vsote, ki so se pred včerajno izdajale za vojsko in mornarico, vporabijo v vseh državah za obravo.

KRASIN ODGODIL POTOVANJE V MOSKVO.

LDU London, 8. jan. Krasin je svoje potovanje v Moskvo odgodil, da sklene z angleško tvrdko Armitonevogodo za nabavo lokomotiv Narčič. Obseg znesek 5 milijonov funtov šterlingov.

UREJEVANJE MADŽARSKIH FINANC.

Budimpešta, 8. jan. (Izvirno poročilo.) Listi javljajo, da pride finančni minister jutri na Dunaj, da se z vodstvom Avstro-ogrskih banke porazgovori o različnih visečih vprašanjih. Bivši madžarski državni tajnik Walko odpotuje jutri po načelu finančnega ministra v London in nato v Bruselj, da se tam posvetuje zaradi predvoinih dolgov.

MIREN SPORAZUM MED AVSTRIJO IN MADŽARSKO.

Budimpešta, 7. jan. (Izvirno poročilo.) Na včerajšnji medstranski konferenci se je sprožila nesel, da se stopi v zvezo z avstrijskimi strankami glede mirnega sporazuma v vprašanju Zapadne Ogrske.

Sami so hoteli! . . .

Beograjska »Politika« prinaša iz Ljubljane z dne 5. januarja tole vest: Listovi donose vest o strahovitem teroru, kojeg austrijske vlasti sprovide nad našim stanovništvom v koruškoj zoni A. Listovi mole vladu da učuti pritisak u Beču, da se taj teror prekine.

Nad to vestjo pa stoli v debelih črkah: Sami so hoteli! . . .

To je torej komentar — krut in kratek — beograjskega uglednega organa »Politika«. Na ta komentar smo dolžni odgovor. Tudi tu naj bo kratek. Prinašamo ga pa na vodilnem mestu vsled izredne vognosti princhiljnega vprašanja.

»Politika« je glasilo visokih — načinjih krogov. Ta list je takoreč naše državno mnenje. In to glasilo si je upalo kar tako na kratko izreči, obsoedi nad delom našega naroda. Sami so hoteli, to je naravnost — sit venia verbo — nesramnost.

Tisoči Korošcev torej, ki morajo trpeti pod nemškim bičem, tisoči, ki so se sovali za državljanstvo v naši državi, imajo iz Beograda odgovor na svoje prošne za pomoč: »Prav vam je!«

Ne bomo pogrevali grobov, ki so ih storili naša zastopstva v plebiscitu kom-

DVA POGOJA ZA OBNOVO SLOVENEGA GOSPODARSTVA.

LDU London, 8. jan. Sir Robert Horne, predsednik trgovskega urada, je izjavil v nekem razgovoru: Vzpostavitev trgovine z Rusijo in udeležba Amerike pri vzpostavji evropskih držav, ki so med vojno trpele sta načinljivščina določila za okrepljenje svetovnega gospodarstva. Do saniranja svetovnih razmer bi privedel angleški predlog, da Amerika Angliji odpušti nene dovolje, dočim bi Anglija svojim dolžnikom storila isto.

ANGLIJA RAČUNA Z NOVIM UPORI V MEZOPOTAMIJI.

LDU London, 8. jan. Vojni urad prirebuje komunikate o Mezopotamiji, v katerem se opozarja na možnost novih uporov poleti.

PORAZ BOLIŠEVIKOV PRI VOLITVAH V NADZOROVALNE SVETE.

LDU Dunaj, 8. jan. Ukrajinski tiskovni uradjavla, da so do poročilu petrograjske »Pravde« komunisti pri volitvah v nadzorovalne svete vosten v industrijskih organizacijih, popolnoma pozoreli, nele v Petrogradu samem, temveč tudi zunat.

NEMŠKI KOMUNISTI ZA SKUPEN NASTOP DELAVSTVA.

LDU Berlin, 8. jan. Komunistična stranka Nemčije objavlja v »Rote Fahne« odprto pismo političnim in strokovnim delavskim organizacijam, v katerem predlagata skupno delovanje. Odgovor na to povabilo se pričakuje do 13. januarja. V primeru odklonitve bi komunistična stranka Nemčije sama pričela in izvršila boj. K tej objavi veli »Vorwärts«: Nujno bi svetovali komunistom, naj opuste take burke in naj enkrat zastopniki velikih delavskih organizacij sedejo k pametnemu pogajanjem za mizo.

35 MILIJARD AVSTRIJSKIH BANKOVCEV.

Dunaj, 7. januarja. (Izvirno poročilo.) Število bankovcev, ki krožijo v prometu, ni znano. Kakor v parlamentarnih krogih zatrjujejo, je vsega skupaj v prometu okrog 35 milijard. Zato se ni čuditi, da se je zvezni kancelar izjavil napram antantnim zastopnikom zelo pesimistično in govoril o eventuelnem bankrotu v Avstriji.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA.

8. januarja.

Valute in devize.

Dunaj: Dinari 1690—1710, dolarji 667—671, franci 3970—4010, švic. franki 10.312,50 — 10.362,50, češke krome 754—760, madžarske krome 120—122, lire 2305—2325, nemške marke 927—933, poljske marke 92,50—94,50, funti 2430—2450.

Praga: Dinari 220, marka 121,25, švic. franki 1368,50, lire 304,50, franci 527, funti 318,50, dolari 86,50, avstrijske krome 12,85, poljske marke 10.

Curil: Berlin 9, New York 619,50, London 23,64, Pariz 38,82, Milan 22,55, Praga 7,35, Budimpešta 1,10, Zagreb 4, Varšava 0,90, Dunaj 1,45, avstrijske krome 1.

Zagreb: Borza radi pravoslavnih praznikov zaprt.

Beograd: Borza radi pravoslavnih praznikov zaprt.

Dunaj: Vsled sklepa borzne

Vprašanje senata.

Pod naslovom »Dvodomni sistem« prinaša beografska revija »Vičelo« nekaj umestnih opazk, ki se nam tih zdi vredno pozornisiti. List piše:

»Pravito, da je senat (druga zbornica, gornji dom) nazadnjaška in reakcionarna ter tudi razredna in konzervativna ustanova. Pravijo danes, da je senat vribežališče za vse one dobre ljudi, ki so izgubili zaupanje ljudstva in ki jim te treba dati neko častno mesto v državi. Pravijo nasledo da domeni že sama misel na ustanovitev tako preživele institucije kot je senat politično senilnost. Gledate nazadnjašta in preživelosti treba prisotnosti, da le senat ustanova iz starih časov. Ali če velja rek, da je staro zanič, in da je samo novo nekaj vredno, potem moramo zagrevati vso dosedjanje politiko in sprejeti komunizem, ki predstavlja najmočnejši sistem za ureditev države. Pa tudi sicer izgovor, da je senat nazadnjaška ustanova, ne drži. Če bi to bilo res, ne bi ra nikoli uvedla večina evropskih držav. V severni Ameriki so pristale na ustanovitev senata vse države, ki tvorijo mogočno ameriško zvezno republiko. Senat na obstaja tudi v vseh angleških kolonijah, ki imajo parlamente. Države srednje in južne Amerike so tudi misile, da je senat nepotreben ter so ga ukinile. Toda kmalu so prišle do prepričanja, da eksperimentiranje s parlamentom ni koristna stvar. Zategadel so se skoro vse povrnile k dvodomnemu sistemu in so senat vzpostavile. Trditev, da je senat razredna ustanova, ie brez podlage. Razredna ustanova more biti senat samo tam, kjer obstoja v državi privilegirani razredi. Toda v večini držav privilegirani razredni, pa tudi tam, kjer ima senat razredno obiležje, teži za tem, da to obiležje odpravi. Stvarno na le vse to odvisno od načina kako se senatorji volijo. Kjer voli senatorje ljudstvo, tam senat ni in ne more biti razredna ustanova. V tem slučaju kaipača tudi ne more postati vribežališče za privilegirane osobe.«

Gledate na konservativnost, ki se senatu očita, treba priznati, da imajo nasprotvnik senata deloma prav. Ali senat mora biti konservativne od parlementa. Če to upoštavamo, se moramo čuditi, da mu konservativnost šteje v greh. Vsi vemo, kako težko smo prišli do sedanja konstituante. Vsi čutimo, koliko težko bo še treba premagati, predno dobimo ustavo. In je li mogoče pomisliti, da se ustava potem, ko bo stvorjena, izroči na milost in nemilost dogodkom, neglede na to, da se zagotovi spoštovanje zakonov, ki jih obsega ustava? In v katero oblast je v tem slučaju mogoče imeti več zaupanja nego v strokovno zakonodajno ustanovo, ki jo bo volil sam narod?

Druga korist od senata bo ta, da bodo zakoni, ki jih bo odobril tudi senat, iščasni in bolj premisleni. S tem bomo mnogo pridobili na času, ker ne bo treba točmačiti te ali one nejasnosti. Zakonov potem tudi ne bo treba izpolnjevati. Skratka: senat državnih reform ne bo oviral, in malenkosten čas, ki ga bo senat porabil za sankcijo različnih zakonov, bo po drugi strani dobro povrnil.

Če bi bili že poprej imeli senat, katerega člani bi stali izven malenkostnih političnih prebirov in ki b se nosvetili zakonodajnemu delu, bi njihov primer plodonosno uplival tudi na naš bivši začasni parlament. Pokažal bi mu pot, po kateri te treba iti.

K naseljevanju v južni Srbiji.

Te dni so se razglasili pogoji, pod katerimi je mogoče dobiti zemljo v južni Srbiji in se tam naseliti. Ker čuem, da so se tudi Slovenci prisegli med koloniste, bo morda koristilo, zapisati o tej zadevi par besed, našim ljudem v boljšo informacijo.

Da je zemlje povsod na jugu dovoli na razpolago, ie vzdušno škandaloznega turškega gospodarstva razumlivo. Važno je pri tem, da so zlasti ravnine, še redno naseljene. Toda neugodno je, da so mnoge ravnine mestoma še močvirne, tako Skonska ravan, Kočanska in Bitoljska. V urejenih državnih razmerah bo lahka stvar, vodni odtok regulirati in preveč zamočene predele spremeniti v plodno zemljo. Tak temen bo posebno pripraven za gojenje riz. Riz (oriz ali pirinč) se že sedaj seje na mnogih krajinah, posebno na v Kočanski kotlini, kattu podne-

če se hoče doseči nekaj pozitivnega, če se hoče storiti nekaj, kar je v prid splošnosti. V tem primeru bi bilo tudi naše provizorično stanje v katerem smo tolko trneli, krajše in naši državi bi že davno naločil čas konstruktivnega dela za posameznika in skupnost. —

Murska železnica.

Ob Muri, 5. jan. 1921.

Menda ni železnice v naši državi, kjer bi se promet izvrševal s takimi težavami, kot se izvršuje na progi Ljutomer-Gornja Radgona. Kurivo za vlak se dobavlja kar sproti. Danes pride nar stotov premoga — hei, vlak bo vozil! Čez dva — tri dni se »zaloga« izčrpa. Potniki, prihajajoči na kolodvor, izvedo, da z vlakom ne bo nič. — »Kedaj bo vozil?« — »Ko našekajo drva v gozdu!« — In res ornejšo kontej voz drv, da ima njihov železni konkurent nekaj hrane. Nedavno se je zgodilo, da je vlak obtičal v Bučecovicih in so morali odpustiti dva z občinstvom napolnjena vagona ter stlačiti potnike v pošto v en sam vagon, da je mogel sproči in hročep dosneti v Ljutomer. V zadnjem času vozi še boli nereno. Pravijo, da bo vozil le dvakrat na teden ostale dni na bo oskrboval osebni promet in pošto avto »Gospodarske zadruge« v Gornji Radgoni. Za splošnost je važnejša pomena, da le vsele začeta prometa na progi Ljutomer-Maribor celo pomurska pokrajina odrezana od sveta, se na skrajnem koncu — pri Dolnji Lendavi — se stika z železnicami proti Čakovcu. Ves vornji del Murske doline nastanljajoč se na avstrijske in madžarske meje, nima z Jugoslavijo razen slabih cest nobenih prometnih vezi. Razumljivo je, da ima to stanje posledice, ki vedno boli zastrupljen politično in gospodarsko življeno. Vse lepe besede ne pomagajo niti, aksi se ost gospodarskih razmer zasekava v meso. Vlada bo vendar morala na ta ali oni način že v načrtu času zadovoliti gospodarske potrebe našega obmejnega prebivalstva in ena prvih je spojenje murske doline z njenim zaledjem zveza z Dravo in železnicami proti Mariboru, Ljubljani, Zagrebu. Prebivalstvu še vedno ni pojasnileno, kdo je krv da ne more priti do tranzitnega prometa Ljutomer-Spišje-Maribor, dasiravno le vlada takoj po izpravnitvi Radgona obavila, da nam je ta pravilno zagotovljen po mirovni pogodbi. Pospešiti je treba izgradnjo proge Ljutomer-Ormož, s čimer se odprtijo nesistematično potovanja čez tujo državo. Ali vlada računa s tem, da lahko ustvari sedanja prometna mizerija v območjih krajih nevzdržno stanje, ki utegne imeti nedogledne posledice?

Neokusna polemika.

V petkovki številki »Jugoslavie« smo vrobčili gospodarski članek z razmotritvam o finančni in gospodarski politiki naše države v preteklem letu. Včerašnje »Jutro« je posvetilo našim izvajanjem cel uvodnik. A mesto, da bi se stvarno bavilo z nimi napada list in člankarja, poje teremijade nad ruščicu države in znerja nevhaležne kritike, ki nočelo priznati edino zveličavnega dela današnjih državovornih bankokratov in drugih političnih mogotcev v Beogradu. Stvarni odgovor na »Jutro« napade bo dal pač avtor našega članka sam. Zdi da se nam

ne razmere mu zelo prito. V prihodnjih desetletjih bo lahko lužna Srbija datala, ako se izvrše potrebna kulturnotehnička dela, velike množične tega pridelka. Toda v tem slučaju bi kotle ostale nezdruge, kakor so danes za Slovence manj ugodne vzviroči mrzljice. Sicer pa bi bili ti lužni predeli ponekod zlasti za vinorece nujkladni, ker radi peščenih fal silno vročega in lužnega poletja vlno sijajno uspeva.

Vendar za Slovence bi bilo najbolj prikladno Kosovo volje. Ta obširna do 90 km dolga ravan leži 500 do 600 m nad morjem in ima približno tako podnebje kot večina Slovencie, to je mrzlo zelo sneženo zimo in nekako tako poletje kot mi. Dežja je dovoli. Mrzljice tu ni. Okolica Kosova je hribovita in gorata kot naša kraljina; če koračiš povprečno čez Kosovo, se prav lahko vživi v predstavo, da se nahajaš na kaki slovenski ravnini. Zemlja je zelo roditvena in kakor so pripravovali kmetje posebno pripravna za pšenico, ki tu holše usneva kot koruza. Po kemi-

potrebo, da naredimo par opazki tudi mi.

Naš članek je napisal tudi od »Jutrovev« priznani finančnik in politik, katerega ime vodstvo JDS prav rado vidi v listih svojih pristašev. V narodnem delu in narodni požrtvovalnosti se gospodar člankar mirno lahko meri z vsakim izmed gospodov okrog »Jutra«. Očitki o razdirajočem in uničevalnem delu, ter o zlohotni kritiki so bili torej namereni na popolnoma napačno adreso.

Tudi ostala izvajanja »Jutrovega« uvodnika ne morejo ovreči glavne misli našega članka, da je bila vsa naša finančna in gospodarska politika preteklega leta zelo nesrečna. No, da si bi vri tem prišli v konflikt s svojim lastnim poslancem g. dr. Tavčarem, ki se v tel sodbi prav gotovo strinja z »Jugoslavijo«, kakor mu je sicer naš list zoper. Zato je pograbil »Jutrov« člankar iz naših izvajanj samo par stavkov, ki niti bistveni niso, in se tovi za besedne iztare ki nimajo na vsebinsko nikakeva vpliva. Tako navaja kot primer, da izvajanja našega članka ne drže med drugim, da govori članku o davku na električno, ter suvereno izgotavlja, da takega davku prispevne doznamo. Mi pa smo mnenja, da je onemu, ki mora tako nepotrebno dražiti plačevati električno žarnico prav vsejedno ali ga država oskuši pod naslovom davka ali pa pod naslovom trošarine.

Podobno je z drugimi točkami polemičnega članka. Vse so več ali manj zavite naštevane na ona, da se »Jugoslavija« pritožuje, ker so uvozniki premalo zaslužljivi. Tega pač nam ni treba, saj imalo ti gospodje dovoli svojih organov, med njimi tudi »Jutro« sami. Da pa je bil naš pomislek proti umetno povzročeni hausse naše valute v nepravem času stvarno utemeljen, nam pritrjujejo vse trgovski krog. Razgrabiati bo treba še o tem vprašanju in sproči o skodelivosti bankirske politike za naše narodno gospodarstvo.

A to je stvar gospodarskih strokovnjakov. Mi smo navedli samo te opazke da označimo način onemogočenje polemike »Jutrovega« člankarja, ki prenosa robost in surovost, ki sta označevali dosegaj našo politično borbo tudi na gospodarsko polje.

Beležke.

Delniško »Jutro« besmjer se v konstituanti še ne, krivijo vsa hrbtišča pred tropresno detelično. Dosedaj so bili deležni ostrih naukov njihovi samostojenči, sedaj je padel v nemilost tudi naš gospodarski člankar. Možje že vedo, kje imajo raztrgane hlače.

Italijanski načrti.

Neki beografski časnikar je posetil italijanskega poslanika v Beogradu grofa Manzonija. Manzoni je bil za časa srbske vlade na Krfu šef političnega oddelka v italijanskem ministrstvu za zunanje zadeve.

Na vprašanje, kaj prinaša naši državi iz Italije, je Manzoni odgovoril: »Iskreno in pristno ljubezen, ki mora ogrevati dva naroda, ki sta navezana drug na drugega.«

Po običajnih vlijudnih frazah je Manzoni izvajal dirljivo tole:

Jugoslavija je bogata: vsega ima v izobilju. Kar smo došli do vobivali iz Argentini, bomo lahko dobivali posle iz Jugoslavije. Jugoslavija bo dala Italiji surovine. Žito in živilo, a Italija Jugoslaviji izdelke in dejov-

ravnini pa je videti ogromno zemlje, poraščene le s travo, kattu v turških časih občne nesigurnosti le mnogo Srbov zbežalo s svoje rodne grude. Arnavti, ki so se naselili na mnogih mestih, pa raje naso črede ali na se da delo sploh ne brigalo. Tu je prostora še za tisoče in tisoče ha načelnih lužnih luž in tu bodo v par letih in desetletjih stale cvetoče vasi. — Danes, to se treba priznati, se mora oblast boriti še z arnavtskimi ronarji, ki ne morejo dozabititi običajev turške dobe.

Metohija je istotako izredno rodotivna po podnebju za nas prikladna, obdana z mnogimi gozdji, toda danes še tako ogrožana po Arnavtih, da tam naseljujejo le Črnogorce, ki se tudi Arnavtov ne ustrašijo.

Za Slovence bi bilo spločka zelo koristno če bi se naselili skupno v skupne vasi, ker bi se na ta način hitreje prilagodili. Enako delajo tudi Dalmatinčci. —

Pošljite naročnino!

ne moči (hvala lepa!) Tudi naša prevozna sredstva bodo Jugoslaviji na razpolago.

Treba bo ustanoviti italijansko-srbsko (poslanik ne pozna Jugoslavije!) trgovsko-industrijsko zbornico, treba bo v Beogradu ustanoviti italijansko-srbsko (znotra srbsko!) banko, ki bo lažala delo trgovcem.

Razna poročila.

Za izboljšanje gomotnega položaja delavcev, 6. t. m. so se v ministrstvu za socialno politiko sestali od vseh ministrstev določeni višji uradniki na konferenco, kateri je predsedoval minister dr. Milivoj Jovanovič. Razpravljali so o ukrepih glede izboljšanja gomotnega stanja delavcev.

Dr. Krstell, predsednik dalmatinske pokrajinske vlade je odstopil. Po odstopu dr. Krstija iz dalmatinske pokrajinske vlade je bil izvoljen profesor dr. Lozovin regentov dekret o imenovanju za poverjenika prosvete.

Dobrovoljci proti boljševikom. Ko je vlada izdala razglas o naredbah proti boljševikom, se je v Pančevu priglasilo 120 dobrovoljcev, da izvedejo naredbo ter se stavitvijo tamoznemu mestnemu poveljniku na razpolago.

Novo korito. Prostovno ministrstvo je sestavilo komisijo, ki se bo pečala s kvallifikacijo onih, ki postanejo upravniki beografske konservatorije.

Masarykova posvetovanja s poslancev. Tribuna doznavala, da je naprosil predsednik Masaryk socialno-demokratično in narodno-socialistično stranko, naj mu prilavita primereno število poslancev kot zastopnike, s katerimi bi od časa do časa diskutiral o najaktualnejših socialnih, gospodarskih, kulturnih in splošno - političnih vprašanjih.

Zastopnika Anglie pri vrhovnem svetu. Po vseh Reuterjevih uradu, bosta Anglia zastopala v vrhovnem svetu, ki se bo sestal v kratkem v Parizu, Lloyd Ge-

orge in lord Curzon. Vrhovni svet se bo ob tej priliki bavil s položajem, ki je naši živeli da bi zatirala. Naši delegati za trgovska pogajanja nai si dobro prečitalo, kaj je govoril Manzoni potem bodo že vedeli da je previdnost njihova prva dolžnost.

Več menda ni treba. Italija nas torej misli izsesavati izkorisčati: našo zemljo bi rada kolonizirala na živeli da bi zatirala. Naši delegati za trgovska pogajanja nai si dobro prečitalo, kaj je govoril Manzoni potem bodo že vedeli da je previdnost njihova prva dolžnost.

Francoska zveza delavcev in komunisti. »Confédération générale du travail« je povodom razkola v socialistični stranki izdala francoskemu delavstvu progas, v katerem izjavlja: Komunistična frakcija je s tem, da sprejela moskovske pogole dolob glede razorežanja narodne bramb.

Francoska zveza delavcev in komunisti. »Confédération générale du travail« je povodom razkola v socialistični stranki izdala francoskemu delavstvu progas, v katerem izjavlja: Komunistična frakcija je s tem, da sprejela moskovske pogole dolob glede razorežanja narodne bramb.

Ukrajinci in sovjetske čete. Ukrajinski tiskovni urad javlja iz Lvova: Vojno stanje med ukrajinskimi ljudstvom in sovjetskim četami v Ukrajini se razširja. Ko je bila ustanovljena 41. sovjetska divizija, so se uporniki polastili ozemlju Južno od Odese in Nikolajeva ter prodriajo proti Odesi. Zasedli so Jelizavetgrad in korakajo sedaj proti Kijevu.

Kemalisti pripravljajo nov napad na Smirno. Kemalisti nameravajo z onimi četami, ki so jih umaknili z armenske fronte, znova napasti Smirno. Grška je vpoklicala pod orložje letnika 1920. in 1921.

Vodja angleške policije v Bagdadu je bil umorjen.

Krvava statistika Irske. Po uradnih izkazih je bilo v l. 1920. na Irskem 192 policistov in 54 vojakov ubitih, 263 policistov in 122 vojakov ranjenih.

Gospodarstvo.

M. Ževaco:

Kraljev vitez. Zgodovinski roman.
(Dalej.)

Prav tedaj pa ga je nekdo potrepljal odzadaj po ramu: obrnil se je ter zagledal Rinalda, ki je komar skrival zloto v svojih očeh. Spremljal ga je trolica beričev.

»Hoi, dober dan, moj dragi gospod Laffemas! Per bacco, ves srečen sem, da vas vidim!«

»Gospod grof de Lérouillac,« je dejal Laffemas. »vaš sluga sem!«

»Nikakor ne: iaz vaš!« je vzkliknil Rinaldo. »In v toliki meri, da sem vas čakal na Avguščinskem nabrežju cele tri ure.«

»Čakali ste me, gospod grof?« se je začudil Laffemas šklic do beričih, ki so si ravnodušno vihalo brke.

»To je zame prevelika čast.«

»Eh, kai! Enkrat še ni vsak dan,« je dejal Rinaldo.

»Čemu pa ste me čakali?« je povzel vohun hladnokrvno. »Gotovo mi imate sporočiti kakro dobro novico.«

»Sijaino. Moi svetli gospodar in zapovednik maršal d' Ancre te opazil v nemo, s katero služite gospodu voivodi Richelieuju. Prepričan, da ste vohun pri primocartello, vas je sklenil vzeti v svojo lastno službo.«

Rinaldo je govoril tako resnobno, da mu je Laffemas verjet in se pomiril. Nič hudega ne sluteč, se je priklonil do pasu, rekoč:

»Gospod grof, negova maršalska svetlost mi izkazuje s tem visoko čast.«

»Gotovo da! In kako ugodni počasi se van obetaio: skrbi nobenih stanovanje in hrana zastonji! Corpo di Christo!«

»Škoda le, da moramo v svojo veliko žalost odkloniti častno službo, ki mi jo ponula vaš sveti gospod.«

»Joi, gospod Laffemas,« je dejal Rinaldo z očitačim glasom, »tu se ne ujemava več.«

»Kai hoče reči?« je prisluhnih Laffemas, čuteč, kako mu lije mraz po hrbitenici.

»Reči hočem, da mi je zapovedano drenčati vas v sijalno palaco, kjer boste stanovali po knežje in ledli po škofovsko. Gospod Laffemas, ali poznate kraljev pečat?«

S temi besedami je izvlekel Rinaldo vrgament s kraljevim pečatom in podpisom ter ga pomolil vohunu pod nos. Bilo je zavorno poselje!

»Aretirate me?« je zastokal Laffemas.

»Ali imate trdo butico, moj dragi! Celo pro vam že trobim v uho. Dajte, spremelite me brez krika in vika.«

»Nai bo!« je dejal Laffemas in mrklo pogledal okoli sebe. »Kam me deliete?«

»V Bastillo, ljubček. V palaco, kjer prebiva tudi princ Condéški, premislite! Ohe! Ah, briccone! Ah,

per Dio santo! Držite ga! Držite ga!«

Laffemas je bil planil naravnost in šnil med mnogočo kakor gibka tegula! Rinaldo, iščoč ga z očmi, je zdači videl, kako je skočil v neko hišo, pred katero se je nabiral kačica zitaj.

Vohun je bežal kakor nor. Upal je načti v hiši zavetje, toda ko je pogledal nazaj, je videl Rinalda, ki jo je ubiral z berici za ušes. Skočil je dalje ter se znašel v nekakšnem skedenju, kjer je bilo mnogo ljudi. Brez upa rešitve je smukal med vrstami stolečih ljudi. Bežati! Oh, bežati! A kam? In kako?

Malopridnež si je obriral čelo, s katerega je drl ledeni znoj strahu v potokih. Bastilia! Videl to je pred seboj! Videl le sebe, kako trohni na dnu blatne luknje... Kam nai pobegne, kam nai se skrije? Oh, le stvica! Kam drži? Ne da bi ugibal, se je vzpel Laffemas po njih, baš v trenotku, ko so gledavci canepali od veselja: načeleni prizor je bil pred durmi! Turlupin je vtihtil svojo preklio in grmel na ves glas:

»Kie je monsir Geront? Kje je, da ga premikastim in mu osnažim rebra s tole krtačo! Parfendieu! Morieu! Ventre du papa! Privlecite ga semki, obesenjaka!«

Obešenjak je bil Cogolin. »Nastopal je zavezani v vrečo in je moral tuliti na žive in mrtve, pri čemer so se gledavci valiali od smeha.

»Sem ž njim!« je rjal Turlupin. »Kie imate monsora Geronta?«

»Tako! Je že tu! Ah, živina! Čaka, obesenjak! sta odzovala za odrom Gutier - Gargouille in -Gros Guillaume.

Cogolin se je baš spravljil v vrečo: tedaj pa je zagledal pred seboj mrtvaškobled obraz in zasišal klavirno meketanje:

»Za Boga, skrite me! Rešite me,

za pet Kriščevih ran! V Bastilio me hočejo vreči!«

Laffemas! je zavril Cogolin ter izbulil oči od strmenja in veselja.

»Tisoč pištol akco me skrijete! Brž, oh, brž!«

Cogolin je zlezel iz vreče, ki je že tičal v nih, in usta so se mu razklala v neizmerem režaju.

»Zlezite tu noter!« je vele, nastavljata vohunu vrečo. »Ni vrac, da bi vas našli v nih!«

»Da, da!« je zaiečlal Laffemas. Škleret z zobmi.

In zlezel je. Cogolin, žareč kakor samo vteleseno maščevanje, je zavezal vrečo. Baš preden je skril Laffemas elavo, pa je uprl oči v rešnika ter ga sponzal.

»Cogolin! je zaječal obupno. »Izbubljen sem!«

»To upam,« je dejal maščevalc in zadrgnil dvakrat, da bi držalo. »Kar vdi se ledov, nič dobrega te ne čaka.«

»Ali bo kai?« je upil Urfupin. »Zdi se, da vas treba preklestiti vse povrsti! Kie je monsir Geront, da bi vas kuval!«

»Evo ga! Evo ga! sta zarjala Gros-Guillaume in Gantier-Gargouille, ki sta strme prisostvovala zameni oseb, ne da bi vedela, kdo je novinec in čemu sili na Cogolinovo mesto.

»Aha! Zdai! Ah! Hvala Bogu! Vendar že! Juhu!« so vreščali gledavci. Besnoj oloskanje se je vdignilo po skedenju.

(Dalej prih.)

Zakupodaja na Mirju

Komplet, opravljen, zelo dobro idoča

prekajevalnica

Dne 18. in 19. januarja 1921 ob 9. uri dopoldne dajala bode uprava križniškega reda pri Veliki Nedelji svoje zemljišče na Mirju v Ljubljani na 4 leta v najem na licu mesta. — Prednost imajo prostovoljci, invalidi, vodove in sirote padlih vojakov.

Dotlej agrarni odbor se vabi kodelovanju.

Uprava komand. križniškega reda v Veliki Nedelji, dne 4. januarja 1921.

Prostovoljna dražba

ki se vrši v pondeljek, dne 10. januarja 1921 v kantini Šentpeterske vojašnice, ob 9. uri dopoldne, prodajali se bodo razgleni gostilniški predmeti, mize, stoli it. t. d.

Prvovrazredno

SJEME,

Iliterica, kukuruz, grahorice, preje, muhari, povrči in originalne njemačke krmne repte dobljav, »Sjemenar« d. d., Osijek, Grajev trg 1. Tel. br. 663. Brzovaj: Sjemenar, Osijek. Ček. post. Šted. br. 33346.

Prave tržaške

bičevnike (koprivce)

vseh visokosti, kakor tudi biče pravovrsne, kakovosti vseh debelosti ima v zalogi.

IVAN N. ADAMIČ, LJUBLJANA.

Na debelo. Telefon 441. Na debelo.

Kdo si želi nabaviti pristnega in znanega

haložana

naj se blagovoli poslužiti tvrdke:

Prva haložna trgovina z vinom ANTE KORENJAK in drug pri Sv. Barbari v Malezah.

Priporoča se tvrdka

Jos. Petelin, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

tovarniška zaloga šivalnih strojev v vseh opremač za domačo rabo, za krojače, original Cylinder Singerjeve velike in male za čevljarje, posamezne dele za vse sisteme, igle, olje za stroje na drobno in na debelo.

1927

Obvestilo.

Obveščava cenj. odjelnalce in p. n. občinstvu, da sprejemava nova dela in popravila po najnajljih cenah. Gotovi čevlji v zalogi.

Turistovski čevlji lastnega izdelka. Ant. in Jož. Brajer - Kapele Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

Priporoča se tvrdka

Jos. Petelin, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

tovarniška zaloga šivalnih strojev v vseh opremač za domačo rabo, za krojače, original Cylinder Singerjeve velike in male za čevljarje, posamezne dele za vse sisteme, igle, olje za stroje na drobno in na debelo.

Fran Tomše-Savskidol, kapetan in adjutant dravskega artilerijskega polka,

Mara Tomše-Savskidol, roj. Šavnik poročena.

Ljubljana, dne 8. januarja 1921.

Mesto posebnega oznanila.

A.I. 172/20.

Prostovoljna dražba.

Gostilna in trgovina

znana pod imenom »pri HUTERJU« v Stojncih pri Ptiju se bode prodala na prostovoljni javni dražbi v nedelji 23. januarja 1921 ob 9. uri na licu mesta v Stojncih štev. 100.

Izklicna cena K 50.000— oziroma K 303—. Tudi se bodo prodajale različne premičnine, katere se bodo izklicale po cenevni vrednosti.

Dražbeni pogoji so na vpogled pri kr. notarju Francevu Strafelju v Ptiju, med uradnimi urami.

Okrajno sodišče v Ptiju, odd. I.

dne 3. januarja 1921.

F. BRUMAT
LJUBLJANA

Manufaktura in tkanine.

Mestni trg 25.

Na vagone razpošiljam

štajerski krompir, fižol, koruzo i. t. d.

JOSIP JEGLIC, Pragarsko.

POTNIKI!

Če hočete piti dobro haložko vino in dobro jesti, pridevite v mojo gostilno.

Ana Žičkar, gostilna
MARIBOR, Mlinska ulica štev. 15.

A. STADLER & V. TRATNIK
Ljubljana, Sv. Petra cesta 25 (vhod skozi vežo).

trgovina z galanterijskim blagom na debelo in drobno.

Različna mila in druge toaletne potrebščine.

Mizarski klej (lim) vedno v zalogi.

Najnajljše cene.

Postrežba točna.

RUDOLF PEVEC, trgovec v MOZIRJU

je otvoril svojo podružnico v BESKEM SREMU, v bližini Beograda in Novisada ter bode v položaju najceneje in najkulantejne postreči celo Slovenijo s pšenico, koruzo, jecmenom, ovsom, moko, vaskovrsto, slanino, mastijo, svijnjami, vinom karlovačkim in banatskim vse najceneje po dnevni ceni.

Naročila se naj direktno pošiljajo na tvrdko RUDOLF PEVEC v BESKEM SREM. — Naslov: Pevec, Beška - Srem.

Nakupoval bode direktno od kmetov ter bode zamogeli z vsako drugo tvrdko konkurirati. — Ob enem se bode tamkaj prodajalo deske, les in drogi. Slovencem se bodo brezplačno dajale eventuelne informacije.

Za mnogobrojne naročila se priporoča

Rudolf Pevec.

Tiskovine vseh vrst

za urade, županstva, društva, trgovce, obrtnike itd. izvršuje lično, hitro in ceno.

„Zvezna tiskarna“

v Ljubljani, Stari trg štev. 19.

Naročila sprejema tudi upravnštvo »Jugoslavije« v Ljubljani, Marijin trg 8 in njene podružnice v Mariboru, Glavni trg; v Celju, Kralja Petra cesta in v Ptiju, Prešernova ulica.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani</